

Referat af generalforsamlingen den 20. april 2016

Den 20. april 2016 kl. 10.30 afholdtes på Hotel Radisson Blu Scandinavia, Amager Boulevard 70, København ordinær generalforsamling i Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer, hvor i alt 137 delegerede (94 sygeplejersker, 4 radiografer og 39 lægeseekretærer) var mødt. Ligeledes var 37 ikke-delegerede medlemmer mødt.

Dagsordenen var:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning, herunder rapport om ansvarlige investeringer
3. Godkendelse af årsrapport, herunder årsregnskab med revisionspåtegning samt godkendelse af resultatopgørelse og balance
4. Forslag til ændring af vedtægt
 - 4.1 Bestyrelsen foreslår at tilpasse vedtægtens bestemmelser om pensionskassens reserver, midlernes anbringelse og beregningsgrundlag til ny terminologi som følge af implementeringen af Solvens II-reglerne.
5. Forslag fra delegerede
 - 5.1 Delegeret radiograf Karina Frølich foreslår på vegne af et medlem, at medlemmer, der de seneste fem år har fået tilkendt førtidspension efter det fyldte 60. år, bliver omfattet af sum ved førtidspension
 - 5.2 Delegeret sygeplejerske Else Kayser foreslår, at PKA i den kommende periode nedsætter en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra PKA's bestyrelse, repræsentanter fra delegeretforsamlingen, ansatte i PKA og eksterne fageksperter, som får til opgave at udarbejde et forslag til vision og retningslinjer for fremtidig bæredygtigt byggeri i PKA-regi.
 - 5.3 Delegerede sygeplejersker Helle Kjærager Kanstrup og Lene Holmberg Jensen foreslår, at bestyrelsen ser på mulighederne for at sikre medlemmerne bedre i forløbet undervejs mod en eventuel førtidspension. Bestyrelsen opfordres bl.a. til at se på mulighederne for at udbetale en sum.
 - 5.4 Delegeret sygeplejerske Søren G. Tandrup foreslår, at der blandt frikøbte politikere og ansatte i DSR's kredse og i DSR's hovedkontor højst må opstille to kandidater som delegerede i hver valgkreds.
6. Valg af medlem til bestyrelsen
 - 6.1 Valg af bestyrelsesmedlem. Pensionskassens stemmeberettigede delegerede skal vælge et medlem af bestyrelsen blandt pensionskassens medlemmer. Der skal vælges en sygeplejerske.
7. Valg af suppleant for bestyrelsesmedlem
 - 7.1 Valg af en suppleant for medlemmet valgt under 6.1.

8. Bemyndigelse til bestyrelsen

Bestyrelsen foreslår, at den bliver bemyndiget til med substitutionsret at anmelde det vedtagne og foretage sådanne mindre væsentlige ændringer heri, som Erhvervsstyrelsen, Finanstilsynet eller andre myndigheder måtte kræve eller henstille foretaget som betingelse for registrering eller godkendelse.

9. Eventuelt

Ad punkt 1. Valg af dirigent

Efter at formand Bent Hansen havde budt forsamlingen velkommen, blev direktionssekretær i Finansforbundet John Vagn Nielsen valgt som dirigent.

Dirigenten takkede for valget og konstaterede, at generalforsamlingen efter hans opfattelse var lovligt indvarslet, og at generalforsamlingen var beslutningsdygtig. Dirigenten spurgte generalforsamlingen, om der var indvendinger herimod. Dette var ikke tilfældet, og dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen således var lovligt indvarslet og beslutningsdygtig.

Ad punkt 2. Bestyrelsens beretning

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen i det forgangne år havde benyttet sig af muligheden i vedtægtens § 28, stk. 2 for at foretage ændringer i pensionsvilkårene, som følger af lovgivningen.

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen havde besluttet at ændre i vedtægtens § 8 og § 10. I § 8 om dagsordenens indhold stod der, at generalforsamlingen skulle tage stilling til stedet for følgende års generalforsamling. Det fremgår af selskabsloven, at stedet for afholdelse af generalforsamlingen skal fremgå direkte af vedtægten. Det fremgår direkte af vedtægtens § 5. Derfor var det en fejl, at det stadigvæk stod i § 8, at emnet skulle behandles på dagsordenen. I § 10 havde bestyrelsen også foretaget en korrektionsmæssig rettelse, hvor ordene 'årsrapport og revisionsberetning' er blevet ændret til 'årsrapport med revisionspåtegning', hvilket er den korrekte betegnelse.

Herefter aflagde formand Bent Hansen på bestyrelsens vegne følgende beretning:

"Min mundtlige beretning skal ses i sammenhæng med den skriftlige, der er udsendt til jer. I den har I kunnet læse mere udførligt om, hvad bestyrelsen har foretaget sig i 2015 og om den udvikling, som pensionskassen har været igennem.

Der er også i år udarbejdet en særskilt rapport om vores ansvarlige investeringer i 2015. Vi ønsker med denne rapport at give jer et bredere indblik i pensionskassens etiske investeringer, beslutninger og udfordringer.

Indledningsvis vil jeg ganske kort følge op på et par emner, som blev drøftet sidste år:

Det drejer sig om Genan og om rammerne for administrationens deltagelse i eksterne arrangementer.

Genan er I løbende blevet orienteret om via Delegeret Nyt og på pka.dk, men jeg vil kort orientere jer om, hvad der er status på virksomheden, der med hovedsæde i Viborg arbejder med at nedbryde gamle bildæk til nye råvarer i stedet for blot at brænde dem af til skade for miljøet:

I husker måske, at vi havde visse – lad os med et forsigtigt ord kaldet for 'udfordringer' med virksomheden. På sidste års generalforsamling kunne vi fortælle, at stifter og tidligere hovedaktionær Bent A. Nielsen ville blive politianmeldt. Det skete umiddelbart efter generalforsamlingen, hvor Genan politianmeldte Bent A. Nielsen for bedrageri og mandatsvig. Den sag ligger nu hos bagmandspolitiet, som vi ved arbejder med sagen.

Der blev også offentliggjort en ny strategiplan for Genan med henblik på at skabe en klar struktur og en rentabel forretning. Denne plan er for nylig blevet revurderet – ikke fordi Genan ikke tjener penge, for det gør virksomheden, men især pga. markant fallende råvare- og stålpriser. I 2015 har Genan derfor ikke haft den omsætning, som man forventede, da den første strategiplan blev lanceret. PKA kasserne har derfor skudt 200 mio. kr. i Genan, mens bankerne har nedskrevet væsentligt på gælden i virksomheden.

Det skal slås fast, at Genan er inde i en positiv udvikling og følger den forretningsplan, som virksomhedens nye ledelse har besluttet. Virksomhedens produktion og salg af gummigranulat udvikler sig positivt, og det samme gælder virksomhedens indtjening.

Genan har inden for de seneste 12 måneder fået ny bestyrelsesformand og bestyrelse samt ny daglig ledelse og har samtidig formået at få genskabt tilliden til virksomheden i markedet. Dette er i sig selv noget af en bedrift især set i lyset af, hvilken situation virksomheden var i for halvanden år siden.

Den anden sag drejer sig om deltagelse i eksterne arrangementer. På sidste års generalforsamling meddelte bestyrelsen, at man ville se på de interne retningslinjer for de ansatte i administrationen deltagelse i eksterne arrangementer.

Det har vi gjort og har bl.a. strammet op med hensyn til, at PKA A/S afholder udgifter til transport og ophold, hvis PKA ansatte deltager i arrangementer i ind-og udland, hvor en ekstern samarbejdspartner inviterer. Forudsætningen er, at arrangementet har et naturligt forretningsmæssigt og fagligt formål, og at deltagelsen giver netværksmæssige muligheder i forhold til jobvaretagelsen.

Vi har for et par dage siden lagt retningslinjerne ind på delegeret-siderne på pka.dk, hvor I kan læse dem i deres fulde længde.

Endelig kan jeg til orientering oplyse, at bestyrelsen arbejder på at sætte revisionen i udbud med henblik på, at generalforsamlingen i 2017 skal træffe beslutning om, hvilket revisionselskab der skal benyttes.

Det var som sagt et par punkter, som vi syntes, vi skyldte jer en opfølgning på fra sidste generalforsamling.

Delegeret-undersøgelse

Vi skylder jer også en anden ting, nemlig en meget stor tak til jer for deltagelsen i den delegeretundersøgelse, vi har gennemført her ved årsskiftet.

Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer

Hele 72 % har svaret, og I har dermed givet os en vurdering af, hvordan I synes det står til med vores medlemsdemokrati. Vi har også fået et godt indblik i, hvilke opgaver og emner der optager de delegerede mest.

Et af de gennemgående træk i undersøgelsen har været et ønske om en lokal forankring af dialogen med og mellem de delegerede.

Det – blandt andet – arbejder vi videre med.

I er og bliver en helt speciel målgruppe, når det drejer sig om et af pensionskassens særkender, nemlig udmøntningen af medlemsdemokratiet som et aktivt og værdiskabende element i pensionskassens udvikling.

Lave omkostninger og høj kontorente

Et par af beslutningerne i 2015 har en mere direkte indflydelse på medlemmernes pensioner.

Vi sænker omkostningerne i 2016 til ca. 400 kr. i gennemsnit pr. medlem. Det er et fald på 25% på bare fem år - fra 533 kr. i 2011.

Faldet i administrationsomkostningerne skyldes primært fusionerne – både vores egen og de øvrige PKA-pensionskassers.

Men vi er også blevet mere effektive – ikke mindst via digitale selvbetjeningsløsninger.

Vi er i bestyrelsen meget tilfredse med resultaterne: lavere omkostninger, mere robuste pensionskasser og forbedret service.

Høj kontorente fastholdt

Vi synes også, at det viser økonomisk styrke, at vi har kunnet fastsætte kontorenten for 2016 til 4,8 pct. Det er en attraktiv rente i en tid, hvor renteniveauet på de finansielle markeder er meget lavt med tilsvarende svære betingelser for investeringerne. Det sker som følge af pensionskassens solide og stabile økonomi og på baggrund af gode investeringsresultater gennem en årrække. Faktisk er det gennemsnitlige afkast på 8% over de sidste 5 år.

Vi har således været i stand til at levere meget høje pensionsydelse for vores pensionister, og for de øvrige medlemmer er pensionen igen steget.

5 måneder senere på pension

Over de sidste fem år kan vi konstatere, at medlemmerne har ændret adfærd. I dag går de nemlig 5 måneder senere på pension, end de gjorde i 2011. Det betyder flere hænder på arbejdsmarkedet, og bedre pensioner. Det er godt. Der opspares i længere tid, og der skal alt andet lige udbetales i færre år. Det er sammen med stigende indbetalinger den mest sikre vej til at øge pensionerne.

Og indbetale mere gør medlemmerne da også. Vi taler om næsten en fordobling pr medlem over de sidste 15 år.

Digitale services til medlemmerne

Udviklingen af digitale services, herunder ikke mindst selvbetjening på pka.dk, er et centralt tema for bestyrelsen.

Ikke bare fordi vi derved kan være med til at holde omkostningerne nede, men fordi det er et effektivt værktøj til at give medlemmerne den bedst mulige service, når de har behov og tid til det. Internettet er som bekendt åbent 24 timer i døgnet. Og vi kan tydeligt se, at medlemmerne har taget den digitale tilgang til sig.

Det drejer sig om en række konkrete handlinger, fx pensionering via pka.dk og begunstigelser af efterladte, men det drejer sig også om rådgivning via nettet med chatfunktioner og oversigtsværktøjer. Det er flot, at I og jeres kolleger derude i den grad omfavner de digitale muligheder.

Om ganske kort tid lancerer vi så det seneste skud på stammen, nemlig PKAtjek. Med PKAtjekket får medlemmerne nu mulighed for at holde øje med deres pension på farten, så at sige, lige som vi kender det fra bankernes mobilepay.

Med PKAtjek kan det enkelte medlem se, hvordan det står til med hendes pension i forhold til pensionskassens anbefaling. Er der et problem, får medlemmet også forslag til, hvad hun kan gøre for at ændre på sagen.

Pension til ansatte på privatområdet

På generalforsamlingen i 2015 besluttede I at åbne døren til pensionskassen for medlemmer af de faglige organisationer, som er ansat på privatområdet uden for overenskomst. Fra årsskiftet er det derfor blevet muligt for disse medlemmer at oprette en pensionsordning i pensionskassen.

De får de samme rettigheder og fordele som andre medlemmer. Det betyder bl.a., at der ikke skal afgives helbredsoplysninger for at blive medlem af pensionskassen. De får adgang til gruppeforsikringen, samme forrentning af pensionsopsparingen og mulighed for at deltage i medlemsdemokratiet.

Det er helt naturligt, at vi åbner pensionskassen op for medlemmer uden for overenskomstmrådet, som allerede er medlemmer af de faglige organisationer. Der er i dag en tendens til, at flere medlemmer arbejder uden for overenskomst, hvilket er grunden til, at vi har udarbejdet denne løsning.

På den måde får de også adgang til det solidariske fællesskab i pensionskassen og mulighed for at spare op til en tryk alderdom og sikring i løbet af arbejdslivet.

De første aftaler er allerede indgået, og i løbet af 2016 kommer PKA rundt i landet til særskilte møder for medlemmer uden for overenskomstmrådet. Her kan de få mere at vide om pensionsordningen.

I forhallen uden for er der pjecer om pension til ansatte på privatområdet, hvor I kan læse mere om emnet. I er også meget velkomne til at tage nogle med, hvis I kender kolleger det vil være relevant for.

Grønne og sorte investeringer

Pensionskassen har de senere år øget investeringer i såkaldte klimavenlige projekter markant og har sammen med de øvrige PKA-pensionskasser i dag ca. 17 mia. kr. investeret i havmølleparker, solanlæg og vandkraftværker.

Senest i februar har de tre PKA-pensionskasser sammen med Lego Koncernen købt halvdelen af en ny havmøllepark til opførelse ud for den engelske kyst.

Dermed har pensionskassen investeret i fem havmølleparker, der tilsammen vil levere grøn strøm til ca. to mio. husstande. Til sammenligning kan jeg fortælle, at der er ca. 2,6 mio. husstande i hele Danmark.

Vi forventer sammen med de øvrige PKA-pensionskasser at øge de 'grønne' investeringer til 25 mia. kr. frem mod 2020.

I kølvandet på COP 21 i Paris i december 2015, står det klart, at hvis verdens mål om en maksimal temperaturstigning på 2 grader skal indfries, er det ikke tilstrækkeligt kun at investere i grønne energier – det er samtidigt nødvendigt at sænke det globale forbrug af fossil energi markant.

Det tog PKA-pensionskasserne allerede hul på sidste år, da de som de første herhjemme ekskluderede 31 kulselskaber, der alle havde mere end 90% af deres forretningsgrundlag bundet op på kulproduktion.

Det skete ud fra en økonomisk og klimamæssig betragtning - forbruget af kul er den største CO2-synder, og samtidig har kulindustrien de senere år oplevet store kursfald pga. faldende energipriser. Det har vist sig at være en god beslutning, idet værdien af de pågældende selskaber siden er faldet med over 60%.

Pensionskassen valgte som næste skridt at gå i dialog med 23 selskaber, der får mellem 50-90% af deres omsætning for kul.

Status på den sag er, at vi i det forgangne år har forsøgt dialog med 9 af selskaberne i denne gruppe. Fire af dem viser positive fremskridt, idet de har lagt planer for at reducere brugen af kul.

Ét selskab er overført til observationslisten. Der havner man, hvis vi ønsker at holde et ekstra øje på udviklingen. Fire selskaber er allerede blevet solgt, fordi de ikke har reageret på vores henvendelser og altså dermed ikke er interesseret i at indgå i den af os ønskede dialog.

Vi er i gang med at etablere den konkrete kontakt med de resterende selskaber i denne kategori. Sådan noget tager tid, men vi vil se fremskridt og reaktioner fra dem.

Nu tager vi så også endnu et skridt i vores arbejde med at udfase kulinvesteringer. Konkret betyder det, at vi nu også indleder dialog med selskaber, hvor 25%-50% af forretningsomfanget stammer fra kul. Også hér har vi et ønske om, at selskaberne skal reducere brugen af kul. Der er typisk tale om mine- og forsyningsselskaber.

Hvis selskaberne ikke fremlægger en strategi, som viser, hvordan de kan reducere forbruget af kul, vil de blive ekskluderet fra PKA's investeringsunivers.

Derudover har vi startet en undersøgelse af olieselskaber, der skal resultere i, hvilke olieselskaber, der ud fra et klimamæssigt og økonomisk perspektiv bør ekskluderes, og hvilke det er hensigtsmæssigt at indlede en dialog med – præcis samme tilgang, som vi har på kulområdet.

Helt konkret har det allerede resulteret i, at to selskaber, der er aktive inden for udvinning af oliesand er blevet ekskluderet.

Mursten på mursten

Pensionskassen har i disse år travlt med at lægge mursten på mursten. I 2015 indgik pensionskassen sammen med de øvrige PKA-pensionskasser en aftale om at opføre en ny fødeafdeling på Slagelse Sygehus. Det er det tredje hospitalsbyggeri, som pensionskassen er involveret i – de to andre er psykiatriske hospitaler i henholdsvis Vejle og Skejby ved Aarhus. Det er glædeligt, at det er lykkedes at kombinere gode afkast til jeres pensioner samtidigt med at vi skaber nye og bedre rammer for patienter og de ansatte i sundhedssektoren.

På boligmarkedet har pensionskassen også forrygende travlt. 5.000 boliger er de tre pensionskasser i PKA med til at bygge fordelt på tre store projekter:

- En ny bydel ved psykiatrisk hospital i Risskov, som vil blive bygget, når det nye psykiatriske hospital står klart i Skejby
- 1.200 boliger i Aarhus, spredt over byen
- En ny bydel i Valby i København

Investeringer i ejendomme er et område, som pensionskassen også i årene fremover vil investere i ud fra den simple betragtning, at det giver et langsigtet og stabilt afkast. I 2015 var afkastet på 7%.

Bedre dækning til syge medlemmer

Senere på dagsordenen har vi et medlemsforslag om en bedre dækning til syge medlemmer. Men lad mig allerede her redegøre for bestyrelsens mere overordnede betragtninger.

Som de fleste af jer husker, er reglerne for tildeling af den offentlige førtidspension ændret tilbage i 2012 med det formål at fokusere på resterhvervsevnen frem for på den manglende erhvervsevne. Det betød indførelse af et længere forløb med afklaring af borgerens ressourcer.

Vi har set nærmere på konsekvenserne for pensionskassen og på, hvordan vi kan hjælpe medlemmerne i løbet af de ofte meget lange ressourceforløb, som man skal igennem i det offentlige.

Som reglerne er nu, ville alle løbende udbetalinger fra pensionskassen blive modregnet. Dermed flyttes en udgift fra en offentlig kasse til PKA, og medlemmet er ikke på nogen måde stillet bedre med ydelsen fra pensionskassen.

Det er PKA's opfattelse, at problemet burde løses politisk, men indtil det er sket, bør vi finde en løsning, der hjælper medlemmet.

Måske husker I, at vi drøftede samspillet med de offentlige ydelser på vores delegeretseminar i november sidste år. Dette her er endnu en brik i det puslespil.

P.t. arbejder vi med nogle muligheder, der reelt forbedrer medlemmets økonomi, og som samtidigt ikke modregnes i den offentlig ydelse under ressourceforløbet.

Vi er ikke færdige med vores analyse endnu, men forventer at være klar sidst på foråret.

Med hensyn til samspilsproblemerne generelt har regeringen jo nedlagt den kommission, der var nedsat.

Bestyrelsen har fokus på at holde problematikken på dagsordenen. Og hvis den ikke bliver løst, må vi se, hvad vi kan gøre i pensionskassen.

Økonomi

Jeg nærmer mig afslutningen af beretningen for 2015.

Næste punkt på programmet er pensionskassens regnskab, der traditionen tro giver et samlet billede af pensionskassens økonomi og vores investeringsresultater. Derfor går jeg ikke nærmere ind på økonomien her.

Vi har arbejdet med at øge afkastet uden at øge risikoen tilsvarende. Og det er lidt af en udfordring i disse lav-rentetider. Det er nødvendigt at lede efter investeringer, hvor afkastet er højt, fordi medlemmernes pensioner gerne skal holde deres værdi og helst forbedres.

Tidens mange kriser smitter af på de finansielle markeder. Men pensionskassen er særdeles robust og formår løbende at give medlemmerne høje kontorenter, der forbedrer pensionerne.

Det vil compliancechef Per Anphin Elbrus fortælle mere om under næste punkt.

Jeg slutter min del af bestyrelsens fortælling om det forgangne år, og hvad vi arbejder med nu, og overlader både den skriftlige og min mundtlige beretning til jeres kommentarer. "

Delegeret sygeplejerske Lene Jensen, Region Midtjylland henviste til samspilsproblematikken om modregning i offentlige ydelser ved udbetaling af arbejdsmarkedspension, som også havde været drøftet på delegeretseminaret i november 2015. Lene Jensen fandt, at det var en trøls problematik og spurgte, om det i forbindelse med de igangværende tre-parts forhandlinger var muligt at slå et slag for, at den nu nedlagte pensionskommission kunne genopstå.

Lene Jensen henviste til et interview med den tidligere formand for Pensionskommissionen Torben M. Andersen bl.a. i Politiken, hvor han pegede på, at modregningsproblematikken rammer FTF-grupperne, herunder sygeplejersker. Professor Henning Jørgensen fra Ålborg Universitet havde ligeledes peget på problemstillingen i et interview.

Lene Jensen fandt det meget enerverende, at problematikken ikke var på vej til at finde en løsning. Det er vigtigt, at der er tillid til pensionssystemet, og at medlemmerne bakker op om det. Medlemmerne betaler pensionen af deres løn, så de kan få en ordentlig pension.

Delegeret lægeseekretær Dorte Sjølin, Region Hovedstaden bemærkede, at hun som snarlig pensionist var interesseret i at høre, hvor mange penge pensionskassen i alt havde indskudt i Genan frem til 2016, hvor der igen blev tilført kapital til selskabet.

Dorte Sjølin bemærkede, at Genan havde sorte tal på bundlinjen, men fandt det interessant, hvad forretningen var på den investerede kapital frem til 2015.

Delegeret sygeplejerske Anders Mikkelsen, Region Midtjylland henviste til samspilsproblematikken og bemærkede, at hans kollegaer ikke forstår, hvorfor de skal indbetale til en pension, som det senere viser sig, at der bliver modregnet for.

Anders Mikkelsen opfordrede bestyrelsen til at arbejde for, at de menige medlemmer kan se, hvornår det ikke kan betale sig at spare op for dem.

Formand Bent Hansen henviste til spørgsmålet om pensionskassens investering i Genan og oplyste, at de tre pensionskasser i PKA-samarbejdet samlet har investeret 1,3 mia. kr. i Genan inklusive kapitaltilførslen i 2016. Bent Hansen oplyste videre, at der ikke har været udbetalt udbytte i selskabet, selvom der var overskud i 2015.

Bent Hansen pegede på, at der i forbindelse med Genan havde været to løsningsmuligheder. Enten kunne pensionskasserne afskrive investeringen helt og tage et tab på ca. 1 mia. kr. svarende til investeringen i Genan på daværende tidspunkt. Eller man kunne forsøge at redde investeringen ved at skyde flere penge ind og dermed bevare muligheden for at få noget af investeringen igen i form af udbytte eller ved et salg af virksomheden.

Bent Hansen fremhævede, at det ikke er muligt at sælge en virksomhed på fornuftige vilkår, medmindre den er konkurrencedygtig og leverer overskud. I forhold til afkastet på investeringen kan det ikke vurderes på nuværende tidspunkt, men først på længere sigt om ca. 5 – 7 år. Dette svarer til mange andre af pensionskassens investeringer, som også har et langsigtet perspektiv.

Herefter henviste Bent Hansen til samspilsproblematikken, som henholdsvis Lene Jensen og Anders Mikkelsen havde stillet spørgsmål om. Bent Hansen bemærkede, at det afgørende i forhold til, hvornår balancen tipper i forhold til tillæg til folkepensionens grundbeløb afhænger af den enkeltes individuelle forhold.

Men det er muligt at udarbejde nogle standardberegninger og det arbejdes der på, men hvornår det tipper i forhold til modregning for den enkelte kommer an på, om man fx har en ratepension.

Bent Hansen bemærkede videre, at pensionskassen forsøger at lægge politisk pres og skabe opmærksomhed om problemstillingen. Det forhold, at Pensionskommissionen er nedlagt ændrer ikke på problemstillingen. Det er vigtigt, at modregningsproblematikken ikke udhuler arbejdsmarkedspensionernes succes. Derfor forsøger PKA at presse på og gøre opmærksom på de dilemmaer, som særligt funktionærgruppen er fanget i.

Bent Hansen tilføjede, at flere og flere partier har øje for problemstillingen, og derfor holdes der fast i dagsordenen om en konstruktiv tilgang til at finde en løsning.

Næstformand Grete Christensen bemærkede, at der på lønmodtagersiden er stor opmærksomhed på modregningsproblematikken. Der havde været en grundig diskussion af mulighederne for at synliggøre problematikken på FTF's kongres. På kongressen havde man besluttet at undersøge mulighederne for at nedsætte en alternativ Pensionskommission, men efterfølgende har undersøgelser i FTF vist, at det var svært at få tidligere deltagere i Pensionskommissionen til at indgå i en alternativ kommission.

I stedet er det besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, som skal se på alternative løsninger. Tidligere deltagere i Pensionskommissionen ville gerne deltage i arbejdsgruppen, og PKA vil også blive inviteret til at indgå i arbejdet.

Herefter henviste Grete Christensen til forslaget om at rejse modregningsproblematikken i trepartsforhandlingerne og bemærkede, at dette havde været under overvejelse.

Men spørgsmålet var, om det var det rette forum, da andre på lønmodtagersiden kan have andre pensionsinteresser. Fx har FOA luftet ønsket om en lavere pensionsalder for deres medlemsgrupper.

Derfor var det besluttet ikke at inddrage spørgsmålet i trepartsforhandlingerne. Men pensionskassen er meget opmærksom på, at der skal findes en løsning, og kommer der ikke en politisk løsning, må pensionskassen arbejde på at finde andre mulige løsninger for medlemmerne.

Delegeret lægeseekretær Vibeke Nasri, Region Sjælland henviste til beretningen, hvor det fremgik, at pensionskassen havde investeret i opførelsen af tre nye sygehuse. Vibeke Nasri havde vist sin genbo, som er pensioneret oversygeplejerske materialet til generalforsamlingen. Genboen havde været meget kritisk over for, at pensionskassen investerer i sygehuse, og derfor ville Vibeke Nasri gerne have lidt flere oplysninger om, hvilket afkast investeringerne forventes at give, og hvornår afkastet kommer. Vibeke Nasri syntes selv, at investeringerne lød som en god ide.

Medlem sygeplejerske Pia Koch havde lyttet til Bent Hansens bemærkninger om, at han havde flere kasketter på og appellerede i den forbindelse til, at Bent Hansen i hans forskellige funktioner huskede at varetage de rigtige interesser. Pia Koch spurgte, om der kunne være tale om interessekonflikt i nogle situationer.

Videre spurgte Pia Koch, hvordan Peter Damgaard Jensens engagement i de associerede virksomheder kommer medlemmerne til gode.

Formand Bent Hansen svarede, at der ikke kunne herske tvivl om, at pensionskassen investerer i hospitalsbyggeri for at opnå et afkast. Afkastet på de tre hospitalsbyggerier ligger på samme niveau som pensionskassens øvrige ejendomsinvesteringer. Bent Hansen understregede, at investeringerne ikke foretages for at forære regionerne noget, men fordi det er gode investeringer for pensionskassen.

Fordelen for regionerne er, at investeringerne giver mulighed for at fremrykke investeringer i en tid, hvor det offentlige investeringsbudget skal skæres ned med 5 mia. kr. Spørgsmålet er, hvordan der ellers vil være mulighed for at forny hospitalsbygningerne. Fx er nogle psykiatriske hospitaler 75 – 100 år gamle. Nye moderne bygninger kan indrettes i overensstemmelse med kravene til fx sikkerhed. Der er derfor mange gevinster ved investering i moderne byggeri.

Bent Hansen pegede på, at OPP (Offentligt Privat Partnerskab) er en mulighed for at opføre disse byggerier i et fællesskab mellem pensionskassen og det offentlige. Pensionskassen stiller kapitalen til rådighed og modtager en forrentning herfor, som ligger på samme niveau som pensionskassens øvrige ejendomsinvesteringer. De moderne hospitaler, der opføres er til gavn for både patienter og medarbejdere.

Til spørgsmålet om de forskellige kasketter bemærkede Bent Hansen, at han har flere kasketter eller nærmere funktioner. Bl.a. som én ud af i alt tre repræsentanter for arbejdsgiversiden i bestyrelsen.

Bent Hansen understregede, at arbejdsgiversiden kærrer sig om medlemmers interesser, og det også er i arbejdsgivernes interesse, at medlemmerne får en god pension, og at pensionskassen har et godt medlemsdemokrati. Bent Hansen fandt ikke, at dette kolliderede med andre interesser.

Formålet med arbejdsmarkedspensionerne er at skabe gode pensioner til medlemmerne, og det var meget fremsynet, da de blev etableret i 1980'erne. Det er en god konstruktion, der har været til gavn både for medlemmerne og samfundsøkonomien.

Bent Hansen kunne på den baggrund ikke se nogle interessekonflikter. Dette gjaldt ligeledes i forhold til Peter Damgaard Jensen, som varetager pensionskassernes interesser via sine bestyrelsesposter i associerede virksomheder.

Bestyrelsesmedlem og delegeret sygeplejerske Jette Søgaard Nissen tilføjede, at hun var en af to generalforsamlingsvalgte sygeplejersker i bestyrelsen og havde samme holdning, som Bent Hansen gav udtryk for. Bestyrelsen er opmærksom på at sikre helheden i pensionskassen og bestyrelsen har et fælles mål, som man står sammen om.

Beslutning:

Generalforsamlingen tog bestyrelsens beretning til efterretning.

Ad punkt 3. Godkendelse af årsrapport med revisionspåtegning samt godkendelse af resultatopgørelse og balance

Compliancechef Per Elbrus henviste til den udsendte årsrapport. Årsrapporten var på side 10 og 11 forsynet med en blank revisionspåtegning, og var underskrevet af direktion, bestyrelse og revision.

Om året 2015 sagde Per Elbrus, at der i lighed med de foregående år havde været tale om et uroligt år, set fra et økonomisk perspektiv.

Den økonomiske begivenhed, der havde fået størst indflydelse på verdens økonomien i 2015 var den faldende oliepris. Prisen var faldet fra omkring 100 \$ pr. tønde til under 35 \$ pr. tønde. Det havde påvirket aktiemarkederne – særligt i råvareproducerende lande som Brasilien og Rusland. På virksomhedsniveau havde der været store aktiefald inden for energi- og materiale brancherne. Som følge heraf var centralbankerne blevet tvunget til at fortsætte en lempelig pengepolitik, fordi den lave oliepris pressede inflationen ned. Dette havde bl.a. medført store udsving på valutamarkederne.

Den økonomiske uro havde medført faldende renter på statsobligationer, og Danmark var sammen med en mindre gruppe af lande – heriblandt både Tyskland og Sverige – kommet i en situation, hvor der var negative renter på de korte statsobligationer.

På aktiemarkederne havde kursudviklingen på globalt plan været tæt på neutral med Danmark som en positiv undtagelse og emerging markets som en negativ undtagelse. Dette havde ikke været godt for pensionskassens afkast.

Pensionskassen havde i 2015 fortsat satsningen på alternative investeringer – herunder ejendomsinvesteringer. Per Elbrus fremhævede særligt investeringerne i en ny bydel, der skulle bygges på Københavns Grønttorvs grund i Valby, i nybyggeri i Carlsberg byen og i katastrofeobligationer. Samlet set er det målet, at hver fjerde pensionskrone skal investeres i alternative investeringer. Dette har PKA gennem længere tid opbygget kompetencer til at håndtere.

Per Elbrus gennemgik herefter udviklingen på risikoområdet i 2015, hvor der både havde skullet tages højde for en lang række regulatoriske ændringer og træffes beslutninger om pensionskassens risikoappetit.

Den såkaldte Solvens II regulering trådte i kraft 1. januar 2016. Der er tale om et meget omfattende regelsæt, der har været på vej i mere end 10 år. Bestyrelsen har løbende været involveret i processen, der særligt har betydet nye regler for opgørelsen af solvenskapitalkravet, nye regler for investeringer og risikostyring, og nye regler for organisering og ledelsen af pensionskassen.

Per Elbrus oplyste, at der på investeringsområdet var blevet indført det såkaldte 'prudent person princip', der grundlæggende handler om, at pensionskassen skal kunne sikre det, man lover medlemmerne. Der er tale om et princip, som i princippet altid har været i fokus, men med Solvens II reglerne bliver det lidt mere eksplicit, hvad princippet dækker over. Og bestyrelsen har i overensstemmelse med prudent person princippet længe arbejdet med at sikre en sammensætning af pensionskassens aktiver, så afkastet kan øges, uden at risikoen øges forholdsmæssigt til forventningen om det øgede afkast.

Per Elbrus oplyste, at der længe har været usikkerhed om, hvordan de nye kapitalkrav ville blive fastlagt, og at der nu er blevet klarhed over det. Det nye kapitalkrav minder om det tidligere individuelle solvensbehov, men der er en række lempelser i forhold til de tidligere krav inden for rente- og aktierisiko, ligesom infrastrukturinvesteringer nu behandles lempeligere.

Med visheden om de nye kapitalkrav og en effektiv investeringsportefølje, hvor risikoen er minimeret i forhold til at opnå et godt forventet resultat, har det været naturligt for bestyrelsen at overveje, om pensionskassen kunne forøge risikoen i pensionskassen med henblik på at skabe et højere afkast, og fortsat have en robust pensionskasse.

Per Elbrus gennemgik herefter de to risikostyringsmodeller, pensionskassen havde anvendt. Det hidtidige individuelle solvensbehov (ISB), som var det officielle risikomål, ville blive erstattet af begrebet Solvency Capital Requirement (SCR). Dette risikomål ville fortsat have fokus på de garanterede pensioner.

Pensionskassens eget risikomål PBG, måler risikoen for, at pensionskassen ikke kan honorere de udmeldte pensioner, og har derfor fokus på den samlede risiko. Det er PBG systemet, pensionskassen primært styrer efter, og det er PBG systemet, der skal sikre, at pensionskassen kan agere rettidigt, inden det bliver for dyrt for pensionskassen at nedbringe risikoen, hvis det skulle blive nødvendigt.

Per Elbrus illustrerede pensionskassens placering i ISB/SCR systemet, og konstaterede, at pensionskassen var omkring 300 % overdækket i forhold til lovens krav.

Herefter gennemgik Per Elbrus pensionskassens placering i PBG systemet, hvor pensionskassen med undtagelse af en kort periode i marts 2015, hvor renten havde været særligt lav, havde været placeret mellem PBG II og PBG III.

Per Elbrus oplyste, at administrationen på baggrund af bestyrelsens overvejelser om at forøge risikoen havde analyseret PBG systemet, og at det var blevet konkluderet, at PBG systemet havde en uhensigtsmæssig stor indbygget sikkerhed. Bestyrelsen havde derfor besluttet at udvide risikobudgettet, og Per Elbrus illustrerede, hvordan bestyrelsens beslutning om at udvide risikobudgettet ville påvirke PBG systemet. Ved at justere de tre PBG grænser, kan pensionskassen tage yderligere risiko, og det forventes på lang sigt at kunne øge pensionskassens afkast med ca. 1 %-point om året.

Med henblik på at teste, hvor robust pensionskassen er, havde PKA foretaget en stress test, hvor man simulerede en ny finanskrisse.

PKA havde set på PBG, solvens, følsomheder, afkastet og på tidshorisonten for, hvornår den negative finansielle udvikling for pensionskassen begynder at vende.

Resultatet af testen var, at pensionskassen kommer under PBG III, og at det ville betyde, at man ville begynde at diskutere en yderligere afdækning af pensionskassens risici. Solvensmæssigt ville pensionskassen selv efter en ny finanskrisse have kapital nok til at kunne klare endnu en finanskrisse. Pensionskassen ville stadig skulle tabe mere end 100 % af aktierne for at solvensen ville komme i fare.

Den samlede effekt af en ny finanskrisse ville være, at pensionskassen ville tabe i omegnen af 8 % af aktiverne. Årsagen til den forholdsvis moderate effekt af en ny finanskrisse er sammensætningen af pensionskassens aktiver, hvor der bl.a. er aktiver, der som giver afkast under kriser, hvilket er en klar konsekvens af det tidligere omtalte prudent person princip.

Herefter gennemgik Per Elbrus den regnskabsopstilling, som PKA kalder 'den alternative regnskabsopstilling', og som illustrerer pensionskassens resultat ud fra et medlemsperspektiv.

Pensionskassen havde i 2015 haft et pensionsresultat på 4.438 mio. kr., og medlemmerne havde fået tilskrevet 3.141 mio. kr. i kontorente. Disse beløb var i bund og grund dem, der var interessante for medlemmerne.

Afkastet efter skat havde været på 1.590 mio. kr., men pensionskassen skulle som følge af, at renten var steget hen over året, hensætte 3.283 mio. kr. færre til fremtidige forpligtelser, og pensionskassen havde haft færre udgifter til risikodækninger ved førtidspension og død end forudsat. Til gengæld havde pensionskassen måttet hensætte yderligere til at dække medlemmernes forventede levetid, og samlet set betød det, at pensionskassen havde haft et pensionsresultat på 4.438 mio. kr. Dette resultat kunne man i regnskabet se fordelingen af. Der var gået 286 mio. kr. til egenkapitalen, 3.141 mio. kr. til medlemmernes kontorente og 1.011 mio. kr. til bonuspotentialerne.

Dette betød et pensionsresultat på 4,5 % af formuen, selv om det officielle afkastnøgletal N1 kun havde været på 1,9 %. Dette var i skarp kontrast til året 2014, hvor der havde været et N1 afkast på 11,0 % men et pensionsresultat på -1,0 % af formuen.

Per Elbrus oplyste, at kontorenten i 2015 havde været 4,8 %, og at denne kontorente var fastholdt i 2016. Per Elbrus oplyste, at dette var en høj kontorente i markedet, men at PKA forventer at fastholde den høje kontorente fremover.

Herefter illustrerede Per Elbrus, hvordan gennemsnitsrenteprincippet hjælper til at udjævne de store udsving, der kan være i pensionskassens afkast. Princippet er væsentligt for at pensionskassen kan levere robuste og stabile pensioner til medlemmerne.

Pensionskassens afkast på 1,9 % var påvirket væsentligt af, at året 2015 ikke havde været godt for investeringer i emerging markets og for aktieinvesteringer på det globale marked.

Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer

Per Elbrus pegede dog på, at det ud over årets afkast, var relevant at se på afkastet over en periode. Med et gennemsnitligt afkast på 8 % over de seneste 5 år, lå pensionskassen i den gode ende sammenlignet med konkurrenterne.

I 2015 havde afkastet ligget lidt under gennemsnittet blandt de danske livsforsikrings- og pensionskasser.

Derefter gennemgik Per Elbrus pensionskassens administrationsomkostninger.

Administrationsomkostningerne havde været 442 kr. pr. medlem i 2015, og det var forventningen, at dette beløb ville kunne sættes ned til 400 kr. pr. medlem i 2016. PKA er ved at tilbagesøge moms, og beløbet for 2016 kan derfor ende endnu lavere. Engangsbeløbet for tilbagesøgning af moms var ikke indregnet i de 400 kr.

Sammenlignet med de øvrige selskaber lå pensionskassen i 2015 ganske klart i den laveste ende af spektret i forhold til administrationsomkostninger. De tre billigste pensionskasser havde i 2015 fået indbetalt moms retur for en længere periode, og havde som følger heraf ekstraordinært lave omkostninger i 2015. PensionDanmark og Industriens Pension ville dog også uden den tilbagebetalte moms have lavere administrationsomkostninger end pensionskassen.

Per Elbrus oplyste herefter, at investeringsomkostningerne udgør en større del af de samlede omkostninger end administrationsomkostningerne, og at investeringsomkostningerne i pensionskassen samlet set var beregnet til at udgøre 0,68 % af formuen i 2015. Dette var en lille stigning i forhold til 2014, og skyldtes en stigning i de faste investeringsomkostninger. Omkostningsniveauet afspejler pensionskassens investeringsprofil inden for alternative investeringer, hvor omkostningerne er høje, men hvor afkastet sammenholdt med risikoen også er væsentligt højere.

Det samlede omkostningsniveau i pensionskassen var i 2015 godt 0,8 %. Prognosen for 2016 er, at omkostningerne vil falde, fordi pensionskassens egenkapital nu har en størrelse, hvor der ikke længere er brug for at lægge penge til siden til egenkapitalens risikoforrentning.

Om den økonomiske udvikling indtil videre i 2016 oplyste Per Elbrus, at der umiddelbart var udsigt til endnu et år med op- og nedture. Aktierne havde efter et kraftigt dyk rettet sig igen, og kurserne lå nu kun 3 % lavere end ved årets begyndelse. Renterne var derimod faldet yderligere. Pensionskassens foreløbige afkast for 2016 var på ca. 3 %, og pensionskassen var stadig solid i forhold til SCR og PBG.

Per Elbrus opsummerede afslutningsvis pensionskassens økonomiske situation. Pensionskassen er stadig robust. Pensionskassen har fortsat en stor andel af aktiverne i alternative investeringer. De nye solvensregler, der trådte i kraft den 1. januar 2016 var implementeret. Bestyrelsen havde øget pensionskassens risikobudget, og forventer i fremtiden højere afkast. Pensionskassens afkast havde været lavt i 2015, men pænt set over den seneste fem-års periode. Kontorenten var fortsat høj og administrationsomkostningerne var faldet med 25 % siden 2011.

Delegeret sygeplejersker Kira Køppen, Region Sjælland havde fået svar på nogle af sine spørgsmål under gennemgangen af årsrapporten, men var stadig usikker på, om det var som følge af det dårlige investeringsresultat i 2015, at man vil øge risikoen i 2016.

Kira Køppen fandt, at det nye prudent person princip var et stort ansvar at lægge på bestyrelsen, og fandt på den baggrund, at uddannelse af 1½ dags varighed på CBS ikke virkede af meget.

Endelig spurgte Kira Køppen om det dårlige resultatet for 2015 skyldtes, at tabet fra Genan indgik.

Delegeret radiograf Karina Frølich bemærkede, at antallet af medlemmer, der tilkendes førtidspension var faldet markant, og samtidig nedsætter pensionskassen forventningerne til antallet af nye førtidspensionister. Karina Frølich spurgte, om der vil blive oparbejdet en pukkel af nye førtidspensionister, som på et senere tidspunkt skal på førtidspension fra pensionskassen.

Karina Frølich takkede i øvrigt bestyrelsen for et flot arrangement.

Delegeret sygeplejerske Hanne Buss, Region Midtjylland lyttede med interesse til ønsket om at øge risikoen og dermed øge afkastet til medlemmerne. Hanne Buss spurgte, hvordan disse bestræbelser vil påvirke pensionerne for de medlemmer, som ikke valgte sig om på et lavere grundlag ved pensionsvalget for 7 – 8 år siden.

Medlem sygeplejerske Pia Koch henviste til katastrofedækningerne, som også var nævnt på planchen med overskrifter fra Finanswatch. I årsrapportens note 18 på side 30 var det uddybet, hvor disse investeringer har hjemsted, hvilket Pia Koch fandt var alternativt og forhåbentligt ikke katastrofalt.

Videre henviste Pia Koch til beskrivelsen af bonuspotentialerne på side 19, hvor det fremgik, at bonuspotentialerne tilfalder over tid, men endnu ikke er tilskrevet. Pia Koch bad om at uddybet, hvornår bonuspotentialerne tilfalder medlemmerne, og under hvilke omstændigheder de tilskrives.

Administrerende direktør Peter Damgaard Jensen bemærkede indledningsvis til Kira Køppen, at bestyrelsens beslutning om at øge risikoen ikke var truffet på baggrund af 2015-resultatet. Derimod var pensionskassen mere velkonsolideret efter de nye Solvens II-regler end efter de gamle regler. Pensionskassen havde derfor råd til at tage mere risiko på med henblik på at øge afkastet uden samtidig at ende i en situation, hvor man kan blive tvunget til at tage risiko af ved fx at skulle sælge aktier, hvis der kommer en ny krise.

Desuden har andre pensionskasser også taget mere risiko på, hvilket indebærer, at hvis pensionskassen fortsat skal være i stand til at levere gode resultater i forhold til resten af markedet, måtte pensionskassen også øge sin risiko.

Herefter henviste Peter Damgaard Jensen til prudent person princippet og sagde, at pensionskassen altid havde investeret efter medlemmernes interesser, og derfor ville de nye regler ikke få den store praktiske betydning. Reglerne var nærmere rettet mod de kommercielle selskaber, som i bund og grund plejer aktionærernes interesser, men det nye regelsæt slår fast, at de også skal tage hensyn til deres kunder.

Peter Damgaard Jensen oplyste herefter, at tabet på ca. 1 mia. kr. i forbindelse med Genan var indgået i resultatet for 2014, hvor pensionskassen havde haft et afkast på ca. 11 %.

Herefter henviste Peter Damgaard Jensen til Karina Frølich's spørgsmål om førtidspension og bemærkede, at der efter administrationens opfattelse ikke ligger en bølge af nye førtidspensionister og venter, men højst et lille skvulp af nogle, der er under udredning. Dette er udtryk for, at antallet af tilkendelser af førtidspensioner ligger på et lavere niveau end tidligere.

Til spørgsmålet om medlemmer med høje garantier også kan se frem til at få forhøjet pensionerne, når risikoen øges sagde Peter Damgaard Jensen, at denne gruppe medlemmers pensioner ligger på et meget højere niveau end de grundlag som nye medlemmer optages på. Dels beregnes denne gruppe af medlemmers pensioner efter en meget høj rente i forhold til det nuværende renteniveau, og dels er levetiden steget markant siden de blev optaget i pensionskassen. Levetiden er øget med noget der ligner 6 – 7 år. Peter Damgaard Jensen håbede, at der også kunne blive plads til forhøjelser af pensionerne, men det var meget svært, da forhøjelser først og fremmest anvendes til at dække den fortsat stigende levealder.

Om investeringen i katastrofedækning sagde Peter Damgaard Jensen, at pensionskassen tjener penge, når der ikke sker katastrofer. Der er ikke indtruffet større katastrofer i de senere år, og derfor har pensionskassen haft et godt afkast på investeringen. Der skal derfor ske en usædvanlig voldsom katastrofe, hvis pensionskassen skal tabe investeringen.

Ansvarshavende aktuar Merete Lykke Rasmussen svarede, at bonuspotentialerne står i balancen som hensat til fremtidig bonus og udbetales til medlemmerne via kontorenten. De udmeldte pensioner indeholder en garanteret del og et ugaranteret tillæg som finansieres af bonuspotentialerne, som dermed frigives løbende.

Bestyrelsesmedlem, delegeret Jacob Paludan Truelsen oplyste, at han var generalforsamlingsvalgt bestyrelsesmedlem for sygeplejerskerne og i den egenskab bl.a. holder øje med, at de udpegede bestyrelsesmedlemmer fra arbejdsgiver- og lønmodtagersiden vender kasketterne rigtigt.

Jacob Paludan Truelsen tilføjede, at man kunne spørge, hvor lang uddannelse, man skal have for at sidde i en bestyrelse som i pensionskassen. Der er flere eksempler på fx banker, hvor der har siddet såkaldte professionelle bestyrelsesmedlemmer, men det er alligevel gået galt.

Jacob Paludan Truelsen var godt klar over, at han nogle gange stillede, hvad der virker som tåbelige spørgsmål, men de var funderet i en forståelse af almindelig husholdningsøkonomi, hvor udgifter og indtægter skal stemme overens.

Mht. Genan sagde Jacob Paludan Truelsen, at bestyrelsen havde været meget inde over denne sag.

Jacob Paludan Truelsen medgav, at da han trådte ind i bestyrelsen kunne han ikke se fordelene i, at politikere som Bent Hansen og Grete Christensen sad i bestyrelsen. Men med årene kunne han se fordelene ved, at politikerne taler sammen i pensionskasseregi og kender til pensionskassens ønsker og behov. Dette er en fordel for pensionskassen.

Formand Bent Hansen bemærkede, at bestyrelsen lægger vægt på at være et kollegium, som kommer med forskellige kompetencer. De to særligt sagkyndige bestyrelses-

medlemmer supplerer den øvrige bestyrelses kompetencer med mere hårde kompetencer fra forsikring og bank. Hele bestyrelsen går til bestyrelsesarbejdet med nysgerrighed og lysten til at stille spørgsmål.

Bent Hansen bemærkede, at prudent person i forhold til bestyrelsen også handler om at øge bestyrelsens uddannelsesniveau, og derfor har der været arrangeret uddannelses målrettet mod dette, så bestyrelsen har et godt grundlag for at stille de rigtige spørgsmål. Samtidig sikres en opkvalificering, så bestyrelsen har et godt grundlag for at spille sammen med en dygtig administration, der har hånden på kogepladen i hverdagen og måles på at skabe gode stabile resultater, som sikrer et ordentligt grundlag for gode pensioner til medlemmerne.

Videre pegede Bent Hansen på, at hvis man ønsker en meget høj grad af sikkerhed indebærer det, at der ikke kan tages risiko, og der dermed ikke kan skabes afkast. Bestyrelsen gennemgår PBG på hvert eneste bestyrelsesmøde og vurderer worst cases i forhold til pensionskassens polstring. Pensionskassen har altid ligget på den sikre side. Men bestyrelsen vurderede, at pensionskassen efterhånden lå for sikkert, og at man derfor kunne tage mere risiko på for at skabe et højere afkast på sigt.

Pensionskassen skal ligge godt og sikkert, men ikke oversikkert, da dette vil gå ud over pensionerne.

Endelig henviste Bent Hansen til spørgsmålet om førtidspension og bemærkede, at lovændringen i 2012 markant ændrede betingelserne for tilkendelse, og denne ændring har betydet et fald i tilkendelserne af førtidspension. I forhold til andre faggrupper ligger medlemmerne af denne pensionskasse i forvejen lavt i antallet af førtidspensioner.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte enstemmigt den fremlagte årsrapport. Generalforsamlingen godkendte i forbindelse hermed resultatopgørelsen og balancen.

Ad punkt 4. Forslag til ændring af vedtægt**4.1 Tilpasning til Solvens II**

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen foreslog at ændre vedtægtens bestemmelser om pensionskassen reserver, midlernes anbringelse og beregningsgrundlag, så bestemmelserne tilpasses de nye Solvens II regler.

Reglerne i vedtægtens § 25 om pensionskassens reserver blev foreslået ændret, så formuleringen af bestemmelsen lever op til den nye terminologi i Solvens II reglerne.

I vedtægtens § 26 om midlernes anbringelse, blev det foreslået at afskaffe den skelnen der var mellem investeringer, der vedfører hensættelserne, og investeringer der vedrører pensionskassens øvrige midler. Efter 'Prudent Person'-princippet er det bestyrelsen, der fastsætter reglerne for midlernes anbringelse, og vedtægtens § 26 blev foreslået tilpasset denne ændring. Dirigenten fremhævede, at ændringen i vedtægten ikke ville medføre en ændring i den nuværende investeringsstrategi.

Dirigenten oplyste videre, at bestyrelsen foreslog at ændre vedtægtens § 26a om pensionskassens beregningsgrundlag, så det blev præciseret, at bestemmelsen alene vedrørte beregningsgrundlaget for pensionernes størrelse.

Dirigenten oplyste, at der med de foreslåede ændringer stadig var den samme sikkerhed for pensionerne, og at der alene var tale om en implementering af de nye lovregler.

Delegeret sygeplejerske Ulla Birk Johansen, Region Sjælland fandt det helt naturligt, at bestyrelsen foreslår at tilpasse vedtægten til lovgivningen og samfundsforhold i øvrigt, men Ulla Birk Johansen var usikker på, hvordan tilføjelsen i § 26a, stk. 2 "forsigtigt fastsatte" skulle forstås. Ulla Birk Johansen spurgte, om tilføjelsen vil få betydning for medlemmernes pensioner.

Ansvarshavende aktuar Merete Lykke Rasmussen oplyste, at bestemmelsen i § 26a, stk. 2 henviser til beregningsgrundlaget for de garanterede pensioner, som beregnes på et 0%-grundlag. Der er tale om en præcisering af, at der regnes på et forsigtigt grundlag, dvs. at der ved beregningen af pensionen regnes med, at der er flere medlemmer, der bliver førtidspensioneret end man forventer. Dermed opstår der et overskud på førtidspension. Pensionerne påvirkes ved, at overskuddet betales tilbage til medlemmerne som bonus via kontorenten.

Delegeret lægeseekretær Tove Hellelund, Region Syddanmark henviste til ændringerne vedrørende beregningsgrundlaget i § 26a, stk. 2 og bemærkede, at generalforsamlingen netop havde hørt, at risikobudgettet ville blive øget og under dette punkt forslås nu en opblødning med vagere formuleringer i forhold til ægtefæller og samlevende. Tove Hellelund spurgte til betydningen af ændringen.

Ansvarshavende aktuar Merete Lykke Rasmussen oplyste, at der ikke med forslaget var tiltænkt en realitetsændring, men der var alene tale om en opdatering til ny terminologi, så samlevende også fremgår af bestemmelsen i overensstemmelse med, at samlevende kan få udbetalt pension ved medlemmets død.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte enstemmigt følgende ændringer i vedtægten (ændringer markeret med **fed**):

§ 25. Pensionskassens reserver

Pensionskassens reserver består af de pensionsmæssige hensættelser, **overskudskapital (særlige bonushensættelser)**, egenkapital og eventuelt andre reserver.

Stk. 2. Underskud, uanset oprindelse, kan dækkes af pensionskassens reserver efter kollektive og solidariske principper, således at **bonuspotentiale – hensat kollektivt eller individuelt** – fuldt ud kan anvendes til at dække medlemmernes andel af et underskud.

...

§ 26. Midlernes anbringelse

Pensionskassens midler anbringes efter **gældende regler i overensstemmelse med bestyrelsens retningslinjer og politikker på investeringsområdet.**

[Stk. 2. Pensionskassens øvrige midler skal anbringes i fast ejendom, obligationer, aktier eller i andre investeringer godkendt af bestyrelsen – UDGÅR]

§ 26a. Beregningsgrundlag

Til beregning af pensionernes størrelse og værdien af pensionskassens forpligtelser fastsætter pensionskassens aktuar et beregningsgrundlag i samråd med bestyrelsen.

Stk. 2. I beregningsgrundlaget **for pensionernes størrelse** indgår en grundlagsrente og **forsigtigt fastsatte** sandsynligheder vedrørende **førtidspensions-** og dødsfaldsrisiko samt **samlever-** og børnehypighed – alt under hensyn til alder.

...

Ad punkt 5. Forslag fra delegerede

5.1 Sum ved førtidspension

Delegeret radiograf Karina Frølich havde modtaget et forslag fra et medlem kort inden fristen for forslag udløb. Karina Frølich havde taget kontakt til medlemschef Britt Brandum og fået god hjælp til at stille forslaget.

Karina Frølich sagde om forslaget, at hun som delegeret var ydmyg, når et medlem ønskede at stille et forslag på generalforsamlingen, og derfor viderebragte hun det stillede forslag.

Næstformand Grete Christensen bemærkede, at pensionskassen havde modtaget et forslag fra delegeret radiograf Karina Frølich om, at medlemmer, der i løbet af de seneste 5 år har fået tilkendt en førtidspension efter de er fyldt 60 år, skal kunne få udbetalt en sum ved førtidspension. Forslaget har sammen med bestyrelsens kommentarer været udsendt sammen med materialet til dagsordenen.

Forslaget skal ses på baggrund af generalforsamlingens beslutning fra 2014 om at hæve den hidtidige 60 års aldersgrænse for udbetaling af sum ved førtidspension. Ordningen trådte i kraft i januar i år, og den nye aldersgrænse gælder for medlemmer, der efter 1. januar 2016 tilkendes førtidspension.

Medlemsforslaget vil i givet fald betyde, at reglerne skal ændres med tilbagevirkende kraft. I det medsendte notat er der redegjort for nogle af de mange praktiske og principielle konsekvenser, som medlemsforslaget ville have for alle medlemmer.

Bestyrelsen anser det for meget omfattende og problematisk at ændre reglerne med tilbagevirkende kraft og kan derfor ikke støtte forslaget.

Grete Christensen indstillede på den baggrund til generalforsamlingen at afvise forslaget.

Beslutning:

Generalforsamlingen forkastede forslaget.

5.2 Nedsættelse af arbejdsgruppe om fremtidigt bæredygtigt byggeri i PKA-regi

Dirigenten oplyste, at forslagsstilleren delegeret sygeplejerske Else Kayser af helbredsmæssige årsager var forhindret i at deltage i generalforsamlingen.

Næstformand Grete Christensen oplyste, at hun havde været i dialog med Else Kayser inden generalforsamlingen, da Else Kayser som nævnt ikke havde mulighed for selv at deltage.

Videre sagde Grete Christensen, at Else Kayser havde stillet forslag om, at PKA skal nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra PKA's bestyrelse, repræsentanter fra delegeretforsamlingen, ansatte i PKA og eksterne fageksperter. Gruppen får til opgave at udarbejde forslag til visioner og retningslinjer for bæredygtigt byggeri i PKA-regi.

Forslaget er begrundet i et ønske om at medvirke til "en fortsættelse og videreudvikling af PKA's bidrag til sikring af en bæredygtig fremtid, herunder kampen for et bedre klima. "

Øget bæredygtighed indgår allerede i dag som en naturlig del af pensionskassens ejendomsinvesteringer.

PKA har igennem flere år igangsat en del energi- og miljøprojekter i relation til både den eksisterende ejendomsportefølje og ved nybyggerier.

Hertil kommer, at administrationen allerede i dag aktivt deltager i samarbejder med diverse relevante arbejdsgrupper og organisationer med henblik på erfaringsopsamling og idegenerering af nye tiltagsmuligheder.

Som eksempler på tiltag ved nye byggerier kan nævnes:

- krav om miljøcertificering
- skærpede krav til fremtidigt varme- og elforbrug
- solcelleanlæg
- et pilotprojekt, hvor der anvendes saltvand som toiletskyl.

Gennem de seneste 8-10 år har energi- og miljøtiltag betydet en væsentlig reduktion af porteføljens relative miljøbelastning. Alle de nye ejendomme, som pensionskassen har investeret i de seneste 8-10 år, har dermed også opfyldt kravene til energimærke A, og dermed den bedste klasse.

PKA's tiltag har medført, at hele porteføljens miljøbelastning gennem de seneste år er blevet reduceret markant. Bl.a. er CO₂ belastning over de seneste otte år blevet næsten halveret målt pr. kvadratmeter. Samtidigt er den gennemsnitlige energimærkning af porteføljen blevet hævet fra D til C.

Grete Christensen fremhævede, at der fortsat vil blive arbejdet på nye tiltag i den eksisterende portefølje for at forbedre energimærkningerne yderligere.

Det er afgørende, at PKA fastholder og viderefører samarbejdet med de førende kapaciteter inden for de enkelte fagområder. Formålet er at sikre løbende vidensopsamling til brug for en effektiv evaluering og implementering af nye klimaforbedrende tiltag.

Som følge af den allerede igangværende indsats på området indstiller bestyrelsen, at forslaget om etablering af den ekstra arbejdsgruppe bortfalder i sin nuværende form.

Grete Christensen oplyste, at bestyrelsen samtidig giver tilsagn om, at emnet "Bæredygtigt byggeri i PKA-regi" bliver medtaget som et selvstændigt punkt til drøftelse på

et kommende delegeretseminar eller som "emne uden for dagorden" på pensionskassens generalforsamling i 2017.

Grete Christensen fremhævede, at intentionerne i forslaget dermed dækkes, og Else Kayser var indforstået med denne løsning.

Dirigenten oplyste, at Else Kayser var indforstået med denne fremgangsmåde, hvorefter forslaget bortfaldt.

5.3 Bedre sikring af medlemmerne i forløbet mod eventuel førtidspensionering

Delegeret sygeplejerske Lene Holmberg Jensen, Region Nordjylland præsenterede forslaget på vegne af Helle Kjærager Kanstrup og sig selv.

Lene Holmberg Jensen oplyste, at forslaget var stillet af en sygeplejerske i deres kreds i Nordjylland. Formålet med forslaget er at opfordre bestyrelsen til at undersøge mulighederne for at sikre medlemmerne bedre undervejs i forløbet mod en førtidspension fx ved udbetaling af en sum.

Forslaget hænger sammen med førtidspensionsreformen og det forhold, at pensionskassen for en årrække siden ændrede principperne for tilkendelse af førtidspension til at følge den offentlige tilkendelse. Som det tidligere er oplyst, er der væsentlig færre, der får tilkendt offentlig førtidspension og dermed også førtidspension fra PKA. Dette var måske en utilsigtet hændelse i forlængelse af beslutningen om at følge den offentlige tilkendelse.

Lene Holmberg Jensen pegede på, at ressourceafklaringsforløbene trækker ud i årevis inden en eventuel tilkendelse af førtidspension. I den mundtlige beretning redegjorde Bent Hansen for problemstillingen omkring modregning.

Lene Holmberg Jensen fandt det derfor glædeligt, at bestyrelsen er i gang med at undersøge mulighederne af egen drift og opfordrede derfor generalforsamlingen til at støtte forslaget, da medlemmerne kommer voldsomt i klemme.

Næstformand Grete Christensen bemærkede herefter, at bestyrelsen i forslaget opfordres til at se på mulighederne for at sikre medlemmerne bedre i det ofte meget langvarige afklaringsforløb frem mod en evt. førtidspension.

Konkret opfordres bestyrelsen til at se på mulighederne for at udbetale en sum. Bestyrelsens kommentarer er sammen med medlemsforslaget udsendt sammen med det øvrige materiale til dagsordenen.

Som det fremgik i den mundtlige beretning arbejder pensionskassen allerede med en analyse af følgerne af ændringerne i de offentlige regler. I den sammenhæng er vi opmærksomme på, at især det op til fem år lange afklaringsforløb i det offentlige system kan skabe problemer for medlemmerne. Fem år er ikke blot lang tid at skulle leve med uvished, men det er også lang tid at skulle undvære de normale indtægter.

Undervejs mod afklaringen af den offentlige førtidspension betaler pensionskassen de manglende pensionsbidrag fra medlemmet, således at pensionerne holdes intakt. Det er også muligt at udbetale et beløb fra pensionskassens bistandsfond. Medlemmet hjælpes altså ad den vej så længe man er på sygedagpenge.

Når man overgår til ressourceforløb og modtager ressourceforløbsydelse fra det offentlige, vil udbetalinger fra bistandsfonden blive modregnet i de offentlige ydelser krone for krone. Det hjælper ikke medlemmet, men flytter alene en udgift fra det offentlige til pensionskassen. Dette giver ikke megen mening, da pensionskassen skal hjælpe medlemmet med noget reelt. Derfor stopper udbetalingen fra PKA, når medlemmet kommer i ressourceforløb.

Grete Christensen fremhævede, at bestyrelsen i stedet ser på mulighederne for at kunne hjælpe disse medlemmer ved evt. at udbetale en del af den sum, der følger en førtidspension allerede, når medlemmet er i det såkaldte 'ressourceforløb'. Det er alene løbende udbetalinger, der modregnes i den offentlige ydelse, og derfor vil denne løsning kunne hjælpe reelt. Det er også det, som forslagsstillerne peger på som en mulighed.

Derudover ser vi på, om vi kan udbetale børnepensioner til medlemmer på ressourceforløb. Det vil kunne hjælpe familier, som er ramt hårdt af den lange afklaringstid. Og det vil heller ikke påvirke udbetalingen fra det offentlige.

Analysen er endnu ikke færdiggjort, men efter bestyrelsens opfattelse peger de beskrevne muligheder i retning af en god og konkret hjælp til de af vores kolleger, der er i en svær situation undervejs i ressourceforløbet.

På den baggrund indstillede Grete Christensen på bestyrelsens vegne generalforsamlingen til at støtte forslaget.

Beslutning:

Generalforsamlingen støttede enstemmigt forslaget, om at bestyrelsen opfordres til at se på mulighederne for at sikre medlemmerne bedre i forløbet undervejs mod evt. førtidspension. Bestyrelsen opfordres til blandt andet at se på mulighederne for at udbetale en sum.

5.4 Valg af delegerede, der er frikøbt eller ansat i DSR

Delegeret sygeplejerske Søren Tandrup beklagede indledningsvis, at han havde formuleret forslaget som, at der ikke skulle kunne opstille mere end to kandidater fra DSR. Dette var en fejl, da alle de kandidater, der ønsker det, skal kunne opstille, men begrænsningen skal ligge i, at der kun kan vælges to kandidater, som er ansat i DSR-regi.

Søren Tandrup ønskede at stille et ændringsforslag til sit oprindelige forslag. Baggrunden for forslaget var, at der havde været flere opstillede end pladser ved de seneste valg og kandidater, der er frikøbt eller ansat i DSR har en fordel i forhold til andre kandidater fra mindre arbejdspladser, fordi de er kendte ansigter. Søren Tandrup pegede på, at to valgte fra DSR-regi måtte være tilstrækkeligt til at varetage DSR's interesser.

Dirigenten oplæste herefter Søren Tandrups ændrede forslag:

" at der blandt frikøbte politikere og ansatte i DSR's kredse og DSR's hovedkontor højst må vælges to kandidater som delegerede i hver valgkreds. "

Næstformand Grete Christensen takkede for præciseringen af forslaget. Grete Christensen oplyste, at bestyrelsen i pensionskassen havde drøftet forslaget. Det er bestyrelsens opfattelse, at regler og rammer for opstilling af kandidater skal fastlægges af

de enkelte organisationer og ikke af generalforsamlingen. Forslaget vil indebære, at der er regler for nogle organisationer og ikke for andre.

Grete Christensen understregede, at det er vigtigt med åbenhed og gennemsigtighed, og at organisationerne skaber mulighed for og har interesse i, at så mange medlemmer så muligt stiller op til valg til delegeretforsamlingen. Grete Christensen tilføjede, at organisationerne også har en interesse i at nogle få delegerede har en baggrund i organisationerne. Organisationerne kan bidrage til at tydeliggøre dette valg.

Grete Christensen fandt derfor, at det var en relevant diskussion Søren Tandrup rejste. Hovedbestyrelsen i DSR havde drøftet forslaget, og der var enighed om, at man vil gøre sig anstrengelser for, at kandidater vælges på en god og solid måde. Formand for DL Soile Friis var enig i dette.

Grete Christensen fremhævede, at problemstillingen skal håndteres i de enkelte kredse og organisationer og ikke på generalforsamlingen, hvilket DL støtter op om.

På den baggrund anbefalede bestyrelsen generalforsamlingen til ikke at støtte forslaget.

Delegeret sygeplejerske Helle Kjærager Kanstrup, Region Nordjylland var enig med Grete Christensen og fandt, at det ville være mærkeligt, hvis man som valgt i DSR ikke måtte interessere sig for sin egen pensionsordning i pensionskassen og stille op til valg.

Helle Kjærager Kanstrup pegede på, at viden om pensionsforhold var en vigtig forudsætning i hendes job, hvor hun tager ud til studerende. Her er det vigtigt at have kendskab til den sidste nye viden og kunne være ambassadør for pensionskassen. Dette forslag vil gøre det svært.

Søren Tandrup præciserede, at forslaget indebar, at alle kunne opstille som kandidat, men det kun var de to, der fik flest stemmer i hver kreds, der blev valgt.

Delegeret sygeplejerske Anni Helene Kanstrup, Region Midtjylland var ikke noget kendt ansigt, men var alligevel blevet valgt til delegeretforsamlingen. Anni Helene Kanstrup pegede på, at det også handler om at lave en god præsentation, når man opstiller og ikke kun at være et kendt ansigt.

Beslutning:

Generalforsamlingen forkastede forslaget.

Ad punkt 6. Valg af medlem til bestyrelsen**6.1 Valg af bestyrelsesmedlem**

Dirigenten oplyste, at der skulle afholdes valg i faggruppen 'sygeplejersker'. Fristen for at opstille som kandidat var i henhold til vedtægtens § 16a den 1. marts 2016.

Ved fristens udløb havde Jacob Paludan Truelsen meldt sig, som eneste kandidat, og Jacob Paludan Truelsen var således valgt som bestyrelsesmedlem ved fredsvalg for perioden frem til generalforsamlingen 2020.

Beslutning:

Jacob Paludan Truelsen blev ved fredsvalg valgt som medlem af bestyrelsen for faggruppen 'sygeplejersker' for perioden frem til generalforsamlingen.

Ad punkt 7. Valg af suppleant for bestyrelsesmedlemmet valgt under pkt. 6.1

7.1 Valg af suppleant

Dirigenten oplyste, at der skulle vælges en suppleant for Jacob Paludan Truelsen. Forud for opstillingsfristen den 1. marts 2016 havde radiograf Karina Frølich meldt sig som eneste kandidat, og Karina Frølich var således valgt som suppleant for Jacob Paludan Truelsen ved fredsvalg for perioden frem til generalforsamlingen 2020.

Beslutning:

Karina Frølich blev ved fredsvalg valgt som suppleant for Jacob Paludan Truelsen for perioden frem til generalforsamlingen 2020.

Ad punkt 8. Bemyndigelse til bestyrelsen

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen havde stillet forslag om, at generalforsamlingen bemyndiger bestyrelsen til at anmelde det vedtagne og foretage sådanne ændringer i det vedtagne, som måtte blive krævet af myndighederne.

Beslutning:

Generalforsamlingen bemyndigede bestyrelsen til med substitutionsret at anmelde det vedtagne og foretage sådanne mindre væsentlige ændringer heri, som Erhvervsstyrelsen, Finanstilsynet eller andre myndigheder måtte kræve eller henstille foretaget som betingelse for registrering eller godkendelse.

Ad punkt 9. Eventuelt

Delegeret sygeplejersker Kira Køppen, Region Sjælland spurgte, om PKA vil stille krav til Nordea, hvis banken dømmes for medvirken til skattesvig.

Medlem sygeplejerske Nina Busch oplyste, at hun bor til leje i Sygeplejerskernes Hus, som administreres af DEAS. Der er netop varslet huslejestigninger til beboerne i størrelsesordenen 500 – 700 kr. om måneden. Såvel ejendommens vinduer som tag skal skiftes, og lejerne skal betale en andel heraf, fordi det anses som en forbedring. Nina Busch pegede på, at vedligeholdelsen af ejendommen ikke var så god. Desuden burde bæredygtighed tænkes ind i vedligeholdelsen af eksisterende ejendomme. Det var alene nødvendigt at udskifte de 25% af vinduerne i ejendommen, som var rådne og resten kunne vedligeholdes. Ligeledes burde tagrenderne renses, så havde det ikke været nødvendigt at udskifte taget, hvor der aldrig havde været vandskader.

Nina Busch bemærkede, at sygeplejersker ikke har råd til at bo i lejlighederne, når de totalrenoveres ved fraflytning. Nina Busch var meget utilfreds med DEAS og håndteringen af udskiftning af ejendommens vinduer og tag. Beboerne havde heller ikke modtaget tilstrækkeligt varsel i forbindelse med påbegyndelse af arbejdet. Nina Busch ønskede, at PKA tager kontakt til DEAS og får DEAS til at rette ind.

Formand Bent Hansen bemærkede til spørgsmålet om Nordea, at pensionskassen følger sine samarbejdspartnere, herunder Nordea. Såfremt der rejses en sag og Nordea dømmes for skattesvig, vil det blive taget op i bestyrelsen. Bent Hansen understregede, at etikken også gjaldt i den forbindelse.

Bent Hansen opfordrede Nina Busch til at rette skriftlig henvendelse til bestyrelsen vedrørende klagepunkterne, da det ikke var muligt at besvare så konkrete spørgsmål fra talerstolen.

Bent Hansen takkede dirigenten for et veludført hverv og takkede generalforsamlingen for forslag og debat. Dette var en vigtig del af medlemsdemokratiet i pensionskassen.

Dirigenten takkede herefter for god ro og orden og erklærede generalforsamlingen for afsluttet.

Generalforsamlingen sluttede kl. 13.00.

Som dirigent:

Dato John Vagn Nielsen